

ค้นหาความหมายในเรื่องปรัมปรา (29)

โดย ศ. กิริติ บุญเจือ
มหาวิทยาลัยเซนต์จอห์น
ราชบัณฑิตยสถาน

เทวีเฮสเทอประจำบ้าน

เป็นความหวังใจของชนทุกชาติที่ว่าได้ ที่จะต้องมีเทพหรือเทวีประจำบ้าน เพื่อความอบอุ่นภายในบ้าน สำหรับชาวพุทธเมื่อจะขึ้นบ้านใหม่ก็ถือเป็นเรื่องสำคัญที่จะต้องมียกพระพุทธรูปเป็นศูนย์กลางของบ้าน ประดิษฐานไว้ในที่อันควรที่สุด รู้ทั้งรู้ว่าพระพุทธรูปเจ้าในพระนิพพาน จะไม่ทรงแสดงอิทธิปาฏิหาริย์ใดๆ เพื่อป้องกันหรือช่วยให้คุณเหมือนผู้ทรงอิทธิพลในโลกฟิงกระทำ แต่ด้วยศรัทธาและจงรักภักดี ก็เชื่อว่าพระบารมีอัน ล้นพ้นของพระองค์จะพิทักษ์บ้านและบันดาลแต่สิ่งดีๆแก่ทุกคนในบ้าน สำหรับคนไทยเชื้อสายจีนก็ชอบที่จะตั้ง แท่นบรรพบุรุษของครอบครัวหรือของบรรพชนไว้ประคองบ้านด้านใน เพื่อระลึกถึง ถวายเครื่องเซ่นและขอความ ค้ำครองป้องกันผู้บุกรุกเข้ามาถึงภายในบ้าน ส่วนนอกบ้านก็ชอบที่จะตั้งศาลพระภูมิเจ้าที่ซึ่งเชื่อกันว่าเคยมีชีวิตอยู่ ณ ที่ตรงนั้นมาก่อนในขณะที่เป็นมนุษย์ ตายไปแล้วยังไม่ถึงเวลาไปเกิดใหม่ จึงยังคงวนเวียนอยู่แถวนั้นและยังคงมี อุปนิสัยเหมือนขณะยังมีชีวิตอยู่ คือมีอารมณ์ดีหรือร้ายได้ตามอัธยาศัยในแต่ละขณะ ผู้อาศัยอยู่ในบ้านมีทั้งกลัว และเอาใจระคนกัน เพื่อความสงบสุขภายในบ้าน จึงไม่คิดจะเชิญท่านเข้าภายในเรือน เอาใจท่านแล้วเชิญให้ท่าน อยู่อย่างสงบสุขในศาลพระภูมิเจ้าที่น้อยๆ ที่ตั้งไว้ให้ท่านนั้นแหละดีที่สุด ท่านจะช่วยอะไรก็ได้ ไม่ช่วยก็แล้วไป สำคัญที่สุดก็คือขออย่ารบกวนเป็นดีที่สุด อย่างไรก็ตามตามความนิยมของบรรพบุรุษไทย นอกจากจะอยากให้พระ พุทธคุณคุ้มครองทั้งบ้าน และให้บรรพบุรุษมีความรักและเมตตาต่อลูกหลานต่อไปตามเดิมแล้ว ยังอยากให้มี เทพธิดาน้อย ๆ น่ารักวนเวียนอยู่ในบ้าน เข้านอกออกในได้ แต่ขอให้พิทักษ์ทารกไว้เคียงสาเป็นพิเศษ เพราะรู้ว่า เอาใจใส่ดูแลเท่าไรก็ไม่ปลอดภัยเพียงพอ เทพธิดาน่ารักที่บรรพบุรุษไทยเชื่อเชิญให้เข้านอกออกในได้ตามสบาย นั้นมีนามว่า “แม่ซื่อ” ยังไงละครับ อีกองค์หนึ่งที่ร่วมด้วยช่วยกัน ขอให้ช่วยดูแลที่ประตูบ้าน เรียกว่า “แม่ธรณี ประตู” แต่ที่รู้สึกละจะไม่สนิทสนมเท่าแม่ซื่อ

ชาวกรีกและโรมันโบราณก็มีเทวีที่น่ารักอย่างแม่ซื่อโดยชาวกรีกเรียกว่าเทวีเฮสเทอ (Hestia) และชาว โรมันเรียกว่าเวสเทอ (Vesta) ซึ่งแต่เดิมคงจะต่างฝ่ายต่างเชื่อ แต่ภายหลังผู้มีปัญญาพยายามตะล่อมให้เป็นองค์ เดียวกัน โดยสร้างชีวิตประวัติร่วมกันอย่างหลวมๆ เปิดโอกาสให้ผู้มีศรัทธาเสริมรายละเอียดได้ตามศรัทธา

ชาวกรีกโบราณเชื่อว่าเทวีเฮสเทอเป็นพี่สาวหัวปีของเทพเทวีทั้ง 6 ที่เป็นใหญ่บนวิมานโอลิมปัส ซึ่งเป็น โอรสธิดาของอสูร โครนอส (Cronus) หรือพระเสาร์ (Saturn) ก็เรียก อันเกิดจากนางอสูรเรีย (Rhea) ซึ่งเป็นใหญ่ ขึ้นมาได้โดยชิงบัลลังก์จากเทพฟ้าผู้เป็นบิดา คงจำกันได้ว่าพี่น้องทั้ง 6 มีนามว่า Hestia, Demeter, Hera, Hades, Poseidon, และ Zeus ซึ่งเป็นโอรสสุดท้องและจะกลายเป็นเทวราชต่อมา

เทวีเฮสเทอจึงเป็นองค์แรก ที่ถูกโครนอสผู้เป็นบิดากลิ่นเข้าไปในอุทรเพราะมีคำพยากรณ์ว่าจะถูกชิงบัลลังก์ โดยทายาท ครั้นอนุชาสุดท้องคือเทพซุสยึดอำนาจและควบคุมพระบิดาโครนอสได้สำเร็จ ก็ทรงบังคับให้กายเฮส เชอรวมพี่น้องชายอีก 2 น้องสาวอีก 2 ออกมาพร้อมกัน และทั้ง 6 พี่น้องก็ได้รวมตัวกันเป็นสภาเทพชุดดั้งเดิมแห่ง

โอลิมเปีย ในขณะที่ทั้งคิมิเทอร์และฮีเรอตกเป็นชายาลับของเทวราชซุส เฮสเซอร์ขอสละชีวิตการเมืองในหมู่เทพทรงตั้งปณิธานใช้ชีวิตอย่างสงบสร้างความปลอดภัยในครอบครัวมนุษย์ผู้รักสงบ เธอจึงกลายเป็นเทวีแห่งครอบครัวและครัวเรือน โดยได้รับความไว้วางใจและเข้าออกนอกในได้ทุกบ้าน และทุกบ้านของชาวกรีกและโรมันซึ่งรู้สึกจำเป็นต้องมีเตาไฟผิงกลางบ้านให้ความอบอุ่นแก่ทุกคนในครอบครัวในเวลาที่อากาศภายนอกเยือกเย็น เทวีเฮสเซอร์จึงได้รับเชิญให้ประทับเป็นมิ่งขวัญ ณ เตาผิง ให้ทุกคนได้รับความอบอุ่นทั้งกายและใจ เธอจึงเป็นเทวีที่ทุกคนเคารพ รักและให้ความวางใจในทุกย่างก้าวแห่งชีวิต เมืองทุกเมืองของกรีกและโรมันจึงมีเตาไฟประจำเมือง และเชื่อว่าเธอประทับอยู่ที่นั่นอย่างสงบสุข ชาวกรีกกลุ่มไดออปพาไปตั้งอาณานิคม ณ ที่ใดก็ตาม จะต้องนำเอาไฟจากเตาไฟประจำเมืองของเมืองแม่ เพื่อนำไปเป็นต้นเพลิงให้กับเตาไฟประจำอาณานิคมใหม่ หากไฟศักดิ์สิทธิ์ ณ ที่ใดดับจะด้วยประการใดก็ตาม ให้ก่อไฟใหม่ด้วยวิธีจากหินหรือใช้กระจกรวมแสงอาทิตย์ให้เกิดไฟใหม่เท่านั้น มิฉะนั้นจะถือว่าไม่ใช่ไฟของเทวีเฮสเซอร์

ด้วยบทบาทอันน่ารักน่าเอ็นดูนี้ เธอจึงปวารณาตัวเป็นโสคตลอดกาล เพื่ออุทิศตนทำหน้าที่ให้ความไว้วางใจแก่ทุกคนที่รักความสงบสุขได้อย่างเต็มที่ เธอจะเข้าประชุมสภาโอลิมเปียในกรณีที่มีข้อพิพาทต้องไกล่เกลี่ย และเทพเทวีสมาชิกทุกคนให้ความเคารพและเกรงพระทัย ในฐานะเป็นที่สาวองค์ใหญ่ของเทพเทวีสำคัญทุกคน เทพโพซายเดียน(น้องชาย)และอพอลโล(หลานชาย)เคยเข้ามาเกาะเกาะ เธอเปล่งคำสาบานโดยอ้างเสียงของเทวราชซุสเป็นพยานว่าเธอดังปณิธานจะถือ โสคตลอดไป เท่านั้นแหละเทวราชซุสก็ทรงประกาศคำประกันปณิธานของพี่สาวใหญ่ ทั้งให้ออกสิทธิ์เธว่าการถวายบูชาทั้งหลาย ต้องถวายให้เธอเป็นรายแรก เทพเทวีอื่นๆ จึงมีสิทธิ์รับเครื่องบูชาที่เหลือ เธอยังเป็นเทวีอุปถัมภ์ผู้พลัดถิ่น ใครเอื้ออาทรต่อผู้พลัดถิ่นเธอจะพอพระทัย ใครถือโอกาสทำร้ายหรือเอาเปรียบผู้พลัดถิ่นหรือขอพึ่งชายคา เธอจะแก้แค้นแทนให้ ชาวกรีกและโรมันจึงถือเป็นหน้าที่สำคัญที่จะเอื้อเพื่อแก่ผู้พลัดถิ่นเพราะเห็นแก่เธอ เธอยังเป็นเทวีอุปถัมภ์ของช่างก่อสร้างอาคารที่อยู่อาศัยด้วย

มีเกิ้ลด์เล่าว่าเทพไพเรอเฟิส (Priapus) แห่งความอุดมสมบูรณ์ของท้องที่หนึ่ง เป็นโอรสองค์หนึ่งของแอเฟรอดายทิ จัดงานฉลองประจำปีปลายเทศกาลเก็บเกี่ยว ได้เชิญเทพเทวีต่างๆ มาร่วมงานจำนวนมากรวมทั้งเทวีเฮสเซอร์ด้วย มีการเลี้ยงเหล้ายาปลาปิ้งกันอย่างไม้อั้น ตอนดึกทั้งเทพทั้งมนุษย์ต่างมีเมมา นอนไม่เป็นสมปลุกัดกันบนพื้นหญ้าในท้องทุ่งกว้าง เทพไพเรอเฟิสเจ้าภาพเดินสำรวจงานมาพบเธอเข้าในสภาพแต่งองค์ไม่เรียบร้อย เกิดปฏิพัทธ์ขึ้นจึงตรงรี่เข้าคิดจะลักหลับ ลาดัวหนึ่งเห็นเข้าจึงร้องเตือนขึ้น เธอรู้ตัวตื่นขึ้นทันกาล จึงไล่ตะเพิดเทพไพเรอเฟิสไปอย่างไม่ไว้หน้า ผู้คนทั้งเทพและมนุษย์ตื่นขึ้นมารับทราบเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น เป็นที่อับอายแก่เจ้าภาพเป็นอย่างยิ่ง อยากจะแทรกแผ่นดินหนีแต่ก็ทำไม่ได้ เรื่องนี้ผู้เชี่ยวชาญตีความว่า ผู้แต่งต้องการให้เป็นอุทาหรณ์เตือนสติว่า เจ้าภาพที่ละเมิดประเพณีอันดีงามแห่งการปฏิสังขรณ์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งละเมิดสตรีที่เป็นแขกในความรับผิดชอบ ย่อมเป็นเรื่องน่าอับอายแม่แต่ลาซึ่งโดยปกติถือกันว่าเป็นสัตว์ที่มักมากในกามารมณ์ ก็ยังทนดูไม่ได้ จากตัวอย่างนี้จึงถือเป็นธรรมเนียมว่าหากใครหนีตายมาพึ่งเจ้าแม่ ณ ที่ประทับของเทวีเฮสเซอร์ ย่อมถือว่าเธอคุ้มครอง ทุกคนจะต้องยุติการทำร้ายทั้งร่างกายและจิตใจ

กองไฟอันเป็นที่ประทับประจำของเธอ ชาวกรีกนิยมเอาถ่านมากองแล้วโรยขี้เถ้าขาว ๆ ข้างบน โดยสมมุติว่าเป็นกองเพลิงที่ลุกไหม้จนส่วนหนึ่งเป็นขี้เถ้าไปแล้ว ที่เหลือให้เห็นทุกวันนี้จะพบว่าขี้เถ้าที่โรยข้างบนกลายเป็น

หินปูนคลุมกองถ่านทำให้สันนิษฐานได้ว่าในสมัยกรีกมีสภาพเป็นอย่างไร บนภูเขาเดลฟายก็มีกองไฟศักดิ์สิทธิ์แบบนี้ และชาวกรีกเคยเชื่อว่าเป็นสะดือของโลก มีขนาดสูง 11.5 นิ้ว และเส้นผ่าศูนย์กลาง 15.5 นิ้ว บนสะดือเอกภพนี้เอง เมื่อควันจากร่องแตกบนภูเขาเดลฟายสูญหายไปแล้ว ผู้ดูแลวิหารเดลฟายก็จัดการเผาใบกัญชาให้ผู้หญิงสูดจนเพื่อ แล้วผู้ชายก็ตีความว่าเทพอพอลโลต้องการสื่ออะไรให้ผู้มาปรึกษา โดยต้องถวายปัจจัยตามธรรมเนียม

ชาวโรมันมีเตาไฟประจำบ้านและถือว่าเป็นที่ประทับของเทวีเวสเทอ (Vesta) ผู้คุ้มครองดูแลบ้านและครอบครัว นครกรุงโรมมีวิหารเทวีเวสเทอซึ่งรักษาไฟศักดิ์สิทธิ์ให้ลุกอยู่ตลอด 24 ชั่วโมง ทั้งนี้ภายใต้การดูแลของหญิงพรหมจารี 6 นาง ซึ่งเลือกมาทำหน้าที่ตั้งแต่อายุระหว่าง 6-10 ขวบ และจะต้องรักษาความเป็นโสดเพื่อทำหน้าที่ดูแลวิหารของเทวีเวสเทอไปเป็นเวลา 30 ปี โดยแต่งชุดสีขาวในพิธีกรรมและในที่สาธารณะต่าง ๆ ในที่ประชุมจะได้รับเกียรติรองจากวุฒิสมาชิก ประธานศาสนาโรมัน (Pontifex Maximus) เป็นผู้ดูแล หากปล่อยไฟดับ ผู้อยู่เฝ้าจะต้องถูกเฆี่ยน หากมีเรื่องชู้สาวจะถูกฝังทั้งเป็น โดยอธิษฐานว่าหากผิดจริงก็ให้ตาย หากถูกกลั่นแกล้งก็ให้รอด พวกเขาจะอยู่ในตำแหน่งจนถึงอายุ 40 ก็จะเกษียณอายุ ให้กินบำนาญและเป็นสตรีอาวุโสของประเทศ จะแต่งงานก็ได้แต่ส่วนใหญ่จะไม่แต่ง เพราะไม่อยากสูญเสียเกียรติยศที่ได้รับหากแต่งงานไป

เทพธิดาแห่งเตาไฟของชาวโรมันมีชื่อพิเศษว่า Penates มีแท่นบูชาตั้งอยู่เหนือเตาผิงประจำบ้าน ตั้งอยู่ที่ส่วนหลังของห้องรวมภายในบ้าน ซึ่งเป็นห้องพักผ่อนของทุกคนในครอบครัว เป็นห้องสนทนาและปรึกษาหารือ เป็นห้องรับแขกและห้องรับประทานอาหาร ก่อนรับประทานอาหารผู้อาวุโสจะนำส่วนหนึ่งของอาหารโยนเข้าในกองไฟเป็นการถวายบูชา เมื่อรับประทานอาหารเสร็จแล้ว เศษอาหารที่เหลือจะถูกโยนเข้าในกองไฟเพื่อยกถวายบูชาเช่นกัน รวมทั้งเศษอาหารที่ตกหล่นอยู่ตามพื้นด้วย

เมื่อมีเหตุการณ์สำคัญอะไรของครอบครัว เช่น มีสมาชิกใหม่ สูญสิ้นสมาชิก หรือมีการแต่งงาน ก็จะประกอบพิธีกรรมศาสนา ณ ที่แท่นประจำบ้านคือเตาผิงนี้แหละ คือ เจ้าบ่าวจะต้องถือคบไฟที่จุดจากเตาผิงในบ้านของตน นำขบวนแห่ขันหมากไปสู่ขอเจ้าสาวที่บ้านเจ้าสาว ฝ่ายเจ้าสาวก็ต้องจุดคบจากไฟเตาผิงในบ้านของตน จัดขบวนต้อนรับขบวนเจ้าบ่าว แล้วขบวนเจ้าบ่าว-เจ้าสาวก็แห่กลับไปบ้านเจ้าบ่าว โดยมีคบไฟทั้ง 2 นำหน้า ครั้นถึงบ้านเจ้าบ่าว เจ้าสาวจะต้องเข้าไปคารวะเทพธิดาเตาไฟ โดยถวายเครื่องบูชา ผักเนื้อ ผักดัวและปวราณาตัวว่าจะดูแลไฟเตาผิงให้ลุกไหม้อยู่ตลอดเวลา และจะต้องดูแลพระแท่นและห้องให้สะอาดอยู่เสมอ หากเป็นวันสุคติปดาห์ก็จะต้องหาช่อดอกไม้หรือพวงมาลัยช่อดอกไม้มาถวาย หากมีเหตุต้องไปธุระนอกบ้าน ก็จะต้องฝากมอบหมายให้ผู้อื่นดูแลแทนอย่างดี

น่าสังเกตว่าทั้งคำ Lares และ Penates ต่างก็เป็นพหูพจน์ (เอกพจน์เป็น Lar และ Penas) ซึ่งแสดงว่าแต่ละเตาผิงก็มีเทพธิดาองค์หนึ่ง ๆ ประจำ ไม่ใช่องค์เดียวประจำทุกบ้านเหมือนเทพธิดา Hestia ของชาวกรีก Lares และ Penates จึงเป็นสามัญนามโดยที่แต่ละองค์อาจจะมีนามเฉพาะ ส่วนเทวี Vesta ประจำกรุงโรมนั้นเป็นเอกพจน์ จึงน่าจะเป็นนามเฉพาะองค์หนึ่งในบรรดา Lares หรือ Penates และเป็นหัวหน้า

ปรัชญาเรื่องปรัมปรา ครอสเสน (Crossan) ได้ศึกษาเรื่องปรัมปราคู่กับนิทานเปรียบเทียบพบว่ามีเป้าหมายเหมือนกันคือให้เนื้อหาใหม่แก่บรรดปรัมปรา (วิชาตีความ) แต่ทฤษฎีนิทานเปรียบเทียบถึงกับกลับความคิดเดิมเป็นตรงข้าม ส่วนเรื่องปรัมปราเพียงแต่เสริมความคิดแนวเดิม ภาษาก็ทำได้แค่นี้แหละ แม้เรื่องจะสำคัญสักปานใดก็

ตาม ครอบงำยังอ้างถึงคำพูดของวิทเกินชทายน์ที่ว่าอะไรที่พูดไม่ได้ก็ให้เงียบเสีย โดยชี้แจงว่าวิทเกินชทายน์หมายถึงความหมายต่างๆที่แฝงอยู่เบื้องหลังของหน้ากากบังข้อความอภิปรายนั้นเอง เพราะในเรื่องที่เกี่ยวกับอภิปรายนั้น ครอบงำคิดว่าเราทำได้อย่างมากก็เพียงแต่เล่าเรื่องหลายๆเรื่องต่างๆกัน รวมทั้งเรื่องปรัมปราด้วย ให้ทำหน้าที่ให้ความหมายเชิงเปรียบเทียบ มิฉะนั้นจะได้แต่ภาพลวงตาและเทวรูปไว้บูชา เท่านั้น

ที่กล่าวมาข้างต้นนั้น ครอบงำคงตั้งใจหมายถึงข้อความเกี่ยวกับความเป็นจริงสูงสุดของศาสนาโดยเฉพาะนั้นหมายความว่าสำหรับครอบงำแล้ว ข้อความใดที่ต้องการชี้แจงเรื่องอันตมศักดิ์ก็ควรเป็นปฏิทรรศน์โดยจำเป็นคือพูดอะไรออกมาที่ดูเหมือนจะขัดแย้งกันเองไปทุกที เพราะพูดอะไรตรง ๆ ไม่ได้ ต้องพูดให้เป็นเรื่องเล่า แต่ถ้าเรื่องเล่านั้นถูกต้อง สิ่งสูงสุดก็คือเทวรูปที่นั่นป็นขึ้นมาเองและบูชาเองเท่านั้น มิได้มีจริงถ้าเช่นนั้นสิ่งสูงสุดมีความหมายอยู่ภายนอกเรื่องเล่าของฉันทหรือ แสดงว่าเรื่องเล่าของฉันทไม่สามารถเข้าถึงพระองค์ได้ ถ้าอย่างนั้นฉันทก็จะมีโอกาสได้รู้จักสิ่งสูงสุดด้วยประการใดเลย” ซึ่งพอลินด์ (Poland) ขยายความว่า “ภาษาไม่ว่าในรูปแบบใดในขณะนี้ดูเหมือนจะไม่เพียงแต่สื่อเรื่องสิ่งสูงสุดโดยตรงไม่ได้เท่านั้น จะสื่อทางอ้อมก็ไม่ได้ด้วยดี จริง ๆ ก็คือสื่อไม่ได้เอาเสียเลย...จะพูดอะไรเกี่ยวกับสิ่งสูงสุดก็ดูจะเป็นเทวรูปไปเสียหมด...เรื่องเปรียบเทียบดูเหมือนจะไม่สามารถเปิดเผยอะไรได้เลย ได้แต่กล่าวเท่านั้น แต่ทิสเซลตัน (Thiselton) มองเห็นว่า เรื่องเปรียบเทียบนั้นแท้ที่จริงแล้ว ก็เป็นบ่อเกิดแต่ทางเดียวที่ช่วยให้เราใช้ภาษาอย่างได้ผลสำหรับรู้จักสิ่งสูงสุด ประเด็นของเรื่องอยู่ที่ว่าตัวบทกัมภีร์ศาสนามีคุณค่ามากที่สุดที่ตรงที่ “เปิดโอกาสให้สิ่งสูงสุดมีที่ให้เราเข้าถึงพระองค์ได้บ้างด้วยเรื่องเปรียบเทียบ”

ในปี 1976 ครอบงำได้แสดงความคิดเกี่ยวกับแนวคิดลัทธิโครงสร้างนิยม แต่ไม่สนใจวิธีการ ก็เลยสนใจวิธีหรือทำลายของบาร์ธ (Barthes) ด้วย โดยแถลงออกมาว่า เรารู้ความเป็นจริงเท่าที่มีในภาษา แต่มันคือความเป็นจริงที่ไม่เป็นจริง (unreal reality) หรือความไม่เป็นจริงที่เป็นจริง (real unreality) อะไร ๆ ในทำนองนั้น จริง ๆ แล้วเราถูกกักขังอยู่ในโลกแห่งภาษา จะมีก็แต่รอยร้าวหรือรอยแตกเล็ก ๆ ที่พอจะมีแสงจากโลกโลกุตรระพจะรอดเข้าไปได้บ้างเท่านั้น มันเป็น”ตลกลึกเสียจนหัวเราะไม่ออก” (Comedy too deep for laughter) ครอบงำถือว่าภาษาและตัวบทของภาษาเป็นการละเล่น (Play) อย่างที่แคร์ริคาและบาร์ธกล่าวไว้ว่า ตัวบทเล่นกับเราด้วยการชนะบ้างแพ้อ้างสลับฉากกันไป “เรากลายเป็นเด็ก ๆ ที่เตรียมเล่นซ่อนหา(ซ่อนแอบ)นิรันดร” ครอบงำเห็นด้วยกับเอิร์มมานน์ (Ehrmann) โดยกล่าวว่า “การเล่นของภาษามีได้มีหลังจากที่เป็นความเป็นจริงที่ตายตัว” ครอบงำช่วยแคร์ริคาพาเราไปสู่สนามที่ตัวบทเล่นบทบาทอย่างอิสระ กล่าวคือมีความหมายที่เกิดขึ้นใหม่ได้อย่างไม่รู้จบ

ถ้าเช่นนั้นผู้ตีความกัมภีร์ศาสนาทั้งหลายมีเป้าหมายอะไร คือตีความเพื่ออะไร และธรรมชาติของการตีความนั้นเป็นอันใด คือตีความอย่างไรจึงจะถูกประเด็นของการตีความ ศาสดาส่วนมากดูเหมือนจะจ้องทำลาย ครอบงำก็เช่นกัน จ้องทำลายความเป็นจริงของอภิปรายทุกรูปแบบ โดยพยายามหาจากกัมภีร์ไบเบิล ตรงไหนมีตลกให้เห็นในรูปของคำเสียดสี การเหน็บแนม คำเปรียบเทียบ และปฏิทรรศน์เป็นต้องถือโอกาสใช้ตัวอย่างที่เด่นชัดที่ครอบงำเรียกว่าเป็น”คำถามตลก” (cormice question) เพื่อจะยกขึ้นมาเย้ยหยัน

ครอบงำค้นพบอย่างคนไม่มีศรัทธาคอคัมภีร์ไบเบิล คัมภีร์ไบเบิลจึงเป็นเพียงหนังสือวรรณคดีเล่มหนึ่ง ผู้มีศรัทธาย่อมจะเห็นอะไรอีกมากที่ครอบงำมองไม่เห็น เรื่องปรัมปรากรีก-โรมันก็เช่นกัน เป็นคัมภีร์ของศาสนา

ของพวกเขา พวกเขาเห็นคุณค่าอะไรบ้างแฝงอยู่ ต้องสันนิษฐานเอา เพราะหลักฐานเหลือน้อย เราต้องให้ความ
เป็นธรรมแก่พวกเขาด้วย

www.kirti.bunchua.com